

Державний вищий навчальний заклад
«Українська академія банківської справи Національного банку України»
Кафедра міжнародної економіки

Робота на II Всеукраїнську студентську Олімпіаду
за напрямом «Світове господарство та міжнародні економічні відносини»

на тему: «Транснаціональні банки в умовах глобальної економіки»

Виконав:	студент групи МЕ-71 Содель Л. В.
Науковий керівник:	д.е.н., доцент Д'яконова І. І.

Суми – 2011

Актуальність теми дослідження. Сьогоднішній етап розвитку глобальної економіки не можливо уявити без діяльності міжнародних банків. Вони є світовими операторами, що обслуговують всі торговельні та фінансові потоки економічної діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин. Транснаціональний банківський капітал нерозривно слідує тенденціям розвитку нинішнього суспільства і в той же час є показником його стану. Транснаціональні банки (ТНБ) стали одними з основних гравців, що активно впливають як на розвиток окремих економічних систем, так і світу в цілому. Таким чином, розглядаючи нинішній стан розвитку глобального світу, безумовно, треба знати тенденції руху транснаціонального банківського капіталу.

Криза показала неспроможність глобальних регуляторів ефективно контролювати та попереджувати діяльність міжнародних суб'єктів економічних відносин. Особливо відчутно відобразилися кризові явища в банківській сфері, що згодом призвело до руйнування світових економічних систем. Саме тому надзвичайно важливим є вивчення наслідків кризи для ТНБ та аналіз подальшого шляху розвитку міжнародної банківської справи.

Актуальним є вивчення майбутнього перерозподілу сил між ТНБ різних країн світу, оскільки криза запустила механізм перебудови банківської системи світу в цілому, що в перспективі може викликати перебудову всієї економічної системи світу.

Міжнародну банківську справу, її проблеми та організацію сучасних банківських систем країн світу у своїх працях розглядали такі вчені, як Вешкін Ю. Г., Авагян Г. Л., Максимо В. Енг, Френсіс А. Ліс, Лоуренс Дж. Мауер, Лін М., Омет Г. Серед вітчизняних науковців це Мельник П. В., Тарангул Л. Л., Гордей О. Д., Єгоричева С. Б., Д'яконова І.І., Костюк О. М., Мозговий О. М., Оболенська Т. Є., Мусієць Т. В. та багато інших. Але в науковій літературі на сьогодні не досить розроблене питання реакції банківських систем та окремих банків на світову фінансово-економічну кризу

і потребує подальшої розробки. Також доцільним є вивчення в шокових умовах тенденцій міжнародної банківської справи та перспектив її розвитку.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Висновки даного дослідження та його наукові результати було використано у науково-дослідних роботах кафедри міжнародної економіки Державного вищого навчального закладу «Українська академія банківської справи Національного банку України», а саме «Реформування фінансової системи України в умовах євро інтеграційних процесів (державний реєстраційний номер 0109U006782)».

Об'єкт дослідження. Транснаціональні банки в сучасному світі.

Предмет дослідження. Закономірності функціонування транснаціональних банків в умовах глобальної економіки та перспективи їх розвитку.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є визначення основних аспектів організації міжнародної банківської справи та функціонування транснаціональних банків, їх впливу на світову економічну систему та фінансові системи країн; вивчення реакції банків на кризові явища та тенденцій їх розвитку в шокових умовах; розгляд перспектив транснаціоналізації української банківської системи. Для досягнення поставленої мети були сформовані наступні завдання:

- Визначення ролі банківської системи в глобальній економіці сучасності;
- Дослідження змін в міжнародній банківській справі, що відбуваються внаслідок глобалізації світового господарства;
- Спостереження змін в розподілі сил між банками різних країн в результаті кризи;
- Відображення змін у міжнародній банківській справі, що відбулися через кризові явища в економіці;

- Вивчення банківської діяльності в Україні та перспектив її розвитку.

Інформаційна база. Ресурси офіційних сайтів Державного комітету статистики України, Національного банку України, Міжнародного валютного фонду. Фінансові звіти діяльності обраних для аналізу транснаціональних банків. Наукові аналітичні матеріали, статистичні дані та українська і закордонна періодична література.

Методи дослідження. В ході дослідження використовувались загальнотеоретичні методи для вивчення сутності та значення міжнародної банківської справи; статистичні методи, метод аналізу і синтезу, порівняльних характеристик та вивчення фінансових відносин і економічних процесів, що виникають у процесі транснаціоналізації банківських відносин та тих, що впливають на їх розбудову при дослідженні та виявленні сучасних тенденцій розвитку міжнародної банківської сфери та її структурних одиниць.

Апробації результатів дослідження. Основні результати дослідження були представлені автором у 2010 р. на XIII Всеукраїнській науково-практичній конференції «Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: погляд у майбутнє» (м. Суми), International scientific-practical conference for students papers “Global financial crisis and its national specific features” (Sumy).

Висновки. В результаті виконання дослідження було розглянуто основні організаційні моменти банківських систем країн світу та вивчено сучасні тенденції міжнародної банківської справи, отримано наступні результати.

1. Глобалізація світової економіки зумовила появу нових інститутів у банківській сфері, які сьогодні представлені транснаціональними банками. Таким чином, в банківських системах країн стираються національні межі та кордони. Банківська справа стає міжнародною і все більше залежить від

світових економічних подій. На сьогодні не залишається повністю закритих банківських систем, які б не зазнавали впливу глобальних тенденцій.

2. Банки світу зазнали значного негативного впливу світової фінансово-економічної кризи. Їх фінансові показники значно знизились. Особливо це торкнулося банків розвинених країн.

3. Спостерігається підвищення ролі банків країн, що розвиваються і на перспективу прогнозується їх вихід на передові світові позиції. На підставі проведеного дослідження можна зробити припущення щодо зміни конфігурації світової банківської системи. Це викликано не лише змінами результатів діяльності банків, а й загальними тенденціями розвитку економік країн.

4. В міжнародній банківській справі активно вводяться нововведення, що торкнулося як окремо банківських продуктів, так і в цілому організації та здійснення банківської діяльності. Підвищення ролі нововведень відбувається через зростання глобальної конкуренції, що вимагає якісно нових характеристик банків та їх діяльності для підтримання гідного конкурентного рівня як в окремих країнах, так і на світовому рівні.

5. Підвищення конкурентоспроможності відбувається і за рахунок процесів консолідації, концентрації та об'єднання банків, а також універсалізації їх діяльності.

6. Зрозумілою стала необхідність розробки нових, глобальних регулятивних механізмів, оскільки наявні показали свою неспроможність протистояти кризовим явищам та розповсюдженню шоків одних країн на глобальне середовище.

Загалом, на сьогодні банківська система світу перебуває на порозі великих змін, що викликано неефективністю її нинішньої організації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Хаджинов І.В. Світовий досвід транснаціоналізації національного банківського капіталу [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.donnu.edu.ua/ec/nauka/Seminar2009/0737.pdf>.
2. Українські банки увійшли до топ-1000 найбільших у світі [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://finance.tochka.net/ua/8164-ukrainskie-banki-voshli-v-top-1000-krupneyshikh-v-mire>.
3. World's 50 Safest Banks 2010 [Electronic resource] / Global Finance. – Access: <http://www.gfmag.com/tools/best-banks/10533-worlds-50-safest-banks-2010.html>.
4. Deutsche Bank получил одобрение ЕС на поглощение Actavis [Электронный ресурс] / Украинский банковский портал. – Режим доступа: http://banker.ua/bank_news/banks/2010/09/23/1180442864/.
5. Annual report 2007 [Electronic resource] / JP MorganChase & Co. – Access: <http://investor.shareholder.com/jpmorganchase/annual.cfm>.
6. Annual report 2008 [Electronic resource] / JP MorganChase & Co. – Access: <http://investor.shareholder.com/jpmorganchase/annual.cfm>.
7. Annual report 2009 [Electronic resource] / JP MorganChase & Co. – Access: <http://investor.shareholder.com/jpmorganchase/annual.cfm>.
8. Earnings release financial supplement, 4th Q 2010 [Electronic resource] / JP MorganChase & Co. – Access:
9. Annual report 2009 [Electronic resource] / Industrial and Commercial Bank of China. – Access: <http://www.icbc-ltd.com/icbcltd/investor%20relations/financial%20information/financial%20reports>.
10. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс] : Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/Statist/elbul.htm>.
11. Степаненко Б. Інтернаціоналізація банківського сектору України: ціна й методи злиття та поглинань [Електронний ресурс] / Економіст. - №1,

2010. – Режим доступа:
http://bohdana.hmarka.net/start_files/article/ekonomist0110.pdf.

12. Про банк [Электронный ресурс] : Режим доступа:
<http://www.privatbank.ua>.

New World Order [Electronic resource] / The Banker. – Access:
http://www.thebanker.com/news/fullstory.php/aid/7411/New_World_Order.html?current_page=NO_PAGE.